

Kako lahko pomagam pri varstvu črnočelega srakoperja?

Vsakdo lahko prispeva svoj kamenček v mozaik varstva te redke in ogrožene gnezdilke:

- ✓ ne sekam obstoječih topolov ter skupin drevja in grmovja
- ✓ na svojih parcelah zasadim nove drevesne in grmovne meje
- ✓ nameščam lovilne preže (robinijevi količki, visoki ca. 3 m)
- ✓ ne preoravam travnikov v njive
- ✓ kmetujem brez nepotrebne uporabe strupov (herbicidi širokega spektra, strupi proti bramorjem in polžem)
- ✓ obstoječe travnike obdelujem ekstenzivno, torej jih ne gnojim in kosim prekomerno
- ✓ ohranjam kolovoze in makadamske poti

Z izvajanjem omenjenih varstvenih ukrepov ne samo izboljšamo življenjsko okolje črnočelega srakoperja in drugih ogroženih ptic, ampak izboljšamo tudi kvaliteto prostora v katerem živimo mi, ljudje (npr. z zasaditvijo mejic zmanjšamo odnašanje zemlje s strani orkanske burje, s postavitvijo količkov izboljšamo lovne pogoje pticam, ki na naraven način zmanjšajo število v kmetijstvu nezaželenih živali, zaradi česar porabimo manj pesticidov in imamo manjšo škodo na pridelkih).

Kje lahko izvem več?

Če vas zanima več o črnočelem srakoperju, drugih vrstah ptic ali o varstvu narave, nas lahko pokličete na **01/426 58 75** ali pa nam pišete na **dopps@dopps.si**. Veliko informacij pa najdete tudi na naši spletni strani **ptice.si**.

Izdajatelj: Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije
Besedilo: Katarina Denac, Jernej Figelj, Peter Krečič
Fotografije: Gregor Bernard, Gregor Domanjko, Jernej Figelj, Andrej Hudoklin, Peter Krečič, Jure Novak
Oblikovanje: Tilen Basle
Tisk: Schwarz print d.o.o.
Ljubljana, januar 2015

ČRNOČELI SRAKOPER

naša kritično ogrožena ptica pevka

Ekologija črnočelega srakoperja

Črnočeli srakoper prebiva v odprti, mozaični kmetijski krajini. Prehranjuje se na travnikih, pašnikih, njivah in vrtovih, in sicer z večjimi žuželkami, na primer bramorji, poljskimi murni, kobilicami, hrošči, gosenicami. Najraje lovi na golih ali redko poraščenih tleh z nizkim rastjem (do 10 cm), pa tudi v zraku. Na plen preži z drevja, grmovja, fižolovk, žic, količkov ograj in drugih visokih struktur. V zgodnji jeseni se odseli v južno Afriko in se k nam vrne konec aprila ali v začetku maja. Kmalu po vrnitvi črnočeli srakoperji vzpostavijo gnezditvene teritorije in tvorijo pare, ki ob koncu maja zgradijo gnezda. Valjenje poteka v prvi polovici, hranjenje mladičev pa v drugi polovici junija. Mladiči poletijo ob koncu junija ali v začetku julija.

Za gnezdenje potrebuje črnočeli srakoper visokodebelne sadovnjake ali skupine visokega drevja. Pri nas si gnezdo najpogosteje splete na topolih, hrastih in visokem sadnem drevju. V ugodnih pogojih lahko tvori ohlapne kolonije – več parov gnezdi le nekaj 10 ali 100 m vsaksebi.

Kdo je kdo?

Rjavi srakoper

Črnočeli srakoper

Rjavi srakoper je sorodna in zelo podobna vrsta črnočelemu srakoperju. Je precej bolj številčen in razširjen, vendar zaradi podobnih življenjskih zahtev vedno bolj ogrožen. V nekaterih predelih Slovenije že beležimo izrazit upad številčnosti.

Ogroženost in stanje populacije v Sloveniji

Črnočeli srakoper je v evropskem merilu ogrožena vrsta z upadajočo populacijo. Tudi v Sloveniji se mu ne godi nič bolje: leta 2014 je gneznilo manj kot 10 parov, kar vrsto uvršča med naše najbolj redke gnezdilke. Na slovenskem Rdečem seznamu sodi črnočeli srakoper med kritično ogrožene vrste, ki jim grozi izumrtje. V okviru omrežja Natura 2000 je pri nas varovan na dveh območjih, in sicer na območjih Natura 2000 Krakovski gozd - Šentjernejsko polje ter Vipavski rob, ki pokriva tudi del Vipavske doline.

Črnočeli srakoper v Vipavski dolini

Vipavska dolina je trenutno za črnočelega srakoperja najboljše območje v Sloveniji. Tu je namreč leta 2014 gneznilo kar 3-6 parov, torej polovica nacionalne populacije. Znotraj Vipavske doline se vrsta zlasti pogosto pojavlja na Ajdovskem polju. Tu ji ustrezajo velike odprte površine, na katerih lovi, ter topolovi drevoredi, kjer gnezdi. Za preže rad uporablja tudi grmovje in posamezna drevesa, ki pa jih zaradi izsekovanja ponekod na Ajdovskem polju primanjkuje.

